

Abstrakt dizertační práce

HOJENÍ RAN SE ZAMĚŘENÍM NA DIABETICKÉ DEFEKTY.

Rastislav Slavkovský

Zhoršené hojení diabetických ran je důležitý problém aktuální medicíny, týkající se zejména starších pacientů zotavujících se po komplikovaných operacích anebo pacientů s ulceracemi na nohách.

Hyaluronan (HA) podporuje hojení poškozené pokožky a proto je používán na léčbu komplikovaných ran. Směs hyaluronanu o vysoké molekulové hmotnosti s jódovým komplexem KI₃ (Hyiodine) urychluje hojení ran u pacientů s diabetem a pacientů po chirurgických zákrocích. V této práci jsme zkoumali jak Hyiodine ovlivňuje kontrakci rány, parametry granulační tkáně (GT) a epitelizaci okrajů ran u potkanů. Hyiodine byl aplikován na excizní rány vytvořené na zádech potkanů. Zkoumali jsme plochu ran a histologii migrujících okrajů ran v průběhu hojení. Vlastnosti GT byly studovány v ránách, které kvůli vloženému plastikovému kroužku nekontrahovaly. Efekt Hyiodinu byl porovnán s efektem vysokomolekulárního a nízkomolekulárního HA, a s KI₃. Z našich výsledků vyplývá, že Hyiodine signifikantně zrychluje kontrakci rány v prvních 5 dnech hojení. Zatímco kontrolní rány ošetřené fyziologickým roztokem se ve třetím dni zmenšily na 75 % své původní velikosti, Hyiodinem léčené rány vykazovaly 63 % původní velikost. Zjistili jsme rovněž, že v sedmý den je proliferující epidermis ran ošetřených Hyiodinem byla silnější. V nekontrahujících ránách Hyiodine způsobil malé změny v GT, ale hmotnost krusty s exudátem vytvořené na povrchu rány byla vyšší o 351% ve srovnání s kontrolou. Samotné komponenty Hyiodinu neměli vliv na hmotnost exudátu. Zjistili jsme, že Hyiodine může podporovat hojení ran stimulací kontrakce a epidermální proliferace.

Obézní potkani Zucker Diabetic Fatty (ZDF) s mutací v leptinovém receptoru mohou být vhodným modelem ke studiu zhoršeného hojení ran. Samci a samice potkanů byli krmeni diabetogenní dietou s vysokým obsahem tuků. Změny ve velikosti nekrytých rán o poloměru 2 cm byly sledovány do desátého dne, u bandážovaných rán do zahojení. Tkáň byla analyzována morfologicky, histologicky a imunohistochemicky. Byl stanoven obsah hydroxyprolinu v GT. Expres mRNA byla sledována pomocí DNA-array analýzy a pomocí kvantitativní PCR. Hojení ran bylo opožděné u diabetických potkanů a lišilo se mezi pohlavími. Pro diabetické rány byla charakteristická snížená kontrakce, zvýšená produkce krusty a zvýšený zánět s tvorbou hnisu. GT u diabetické skupiny obsahovala desátý den signifikantně více vmezežené tukové tkáně a přítomná kolagenní vlákna byla neuspořádaná. Překvapivě délka nově-vytvořeného epitelu byla zvýšená v diabetických ránách. Koncentrace hydroxyprolinu byla snížena na polovinu vůči kontrole. Expres interleukinu-6, myeloperoxidázy, stromelyzinu-1, kolageny-3 byla v ránách diabetických potkanů zvýšena, naopak exprese kolagenu typu I a elastinu byla snížena. Zjistili jsme, že potkan ZDF vykazoval zpomalené hojení rány, intenzivní zánětlivou odpověď a narušení organizace a obratu pojivové tkáně. Z našich výsledků vyplývá, že potkan ZDF je vhodným modelem pro studium zhoršeného hojení ran.